

Уставни суд БиХ функцију осигуравања усуглашености правног састава са Уставом БиХ остварује првенствено апстрактном оцјеном уставности одредби ентитетских устава и закона, као и рјешавањем спорова различитих административно-територијалних разина власти и институција унутар државе. С обзиром на уставну одредбу да надлежности Уставног суда БиХ укључују, али се не ограничавају на наведене ситуације, Правила и пракса Уставног суда БиХ показују да у тумачењу и примјени ове одредбе Уставни суд БиХ преиспитује и уставност државних закона, односно опћих правних аката.

У земљама које се налазе у значајним социјалним, економским и политичким реформским процесима, као што је то случај с БиХ, развој нормативног уређења се налази у константној дискрепацији – бивајући у једном моменту иза реформи које су у тијеку, а у другом идући далеко напријед. У оваквој ситуацији, ефикасна и конзистентна имплементација права може и мора бити утемељена на супремацији устава и у њега уграђених међународних докумената за заштиту људских права, јер како и Уставни суд БиХ наводи „непоштивање људских права и темељних слобода и неиспуњавање међународних обвеза неизбјежно воде у међународну изолацију и, кроз непризнавање институција такве државе, у нестанак тога субјективитета“.

Тијеком протекле двије деценије у БиХ су се развила четири, у великој мјери аутономна, правна састава. Због аутономне природе законодавних поступака на разини ентитета и Брчко дистрикта БиХ, њихов правни поредак се разликује у многим областима материјалног и процесног права. Поред тога, пошто ентитети, Брчко дистрикт и БиХ имају своје судске саставе, разлике настају и у тумачењу и примјени сличних или чак истовјетних правних одредби.

Дакле, у саставу какав је босанскохерцеговачки, с израженом асиметричном расподјелом надлежности између појединих разина власти и унутар саставних јединица државе, без јасно заокруженог правосудног састава, Уставни суд БиХ би могао представљати онај државни орган који осигурава јединство и функционалност састава. Уставни суд БиХ се конституира као највиши арбитар у рјешавању, у основи политичких, конфликта између БиХ и ентитета.

Полазећи од наведенога, неупитан је значај улоге Уставног суда БиХ, односно његових одлука, које по својој правној природи представљају извор права. Иако по форми појединачни акт, одлука Уставног суда о поништавању и укидању закона и прописа јесте нормативни акт. Закон и други прописи имају свој удио у потврди и даљем развоју увјета и могућности за остваривање људских права и темељних слобода, те оцјена уставности и законитости начелно јесте, и у низу случајева ће бити, и облик заштите индивидуалних слобода и права.

С друге стране, апелациона надлежност Уставног суда БиХ представља